

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. KALOCSA RÓZA.

Szerkesztői szállás: papnövelde-utca 7. szám.
(hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 „ — „
Negyedévre	1 „ 50 „

Magyarország üstökös csillaga.

(Népies költői beszély. Folytatás.)

„Nagyon jól volt . . . jöjjenek be,
Igyanak, egyenek,
Majd kocchezintunk boros kupát . . .
Csak vigan legyenek!”

János izé . . . ez a háza?
Bizony nagy úr leve,
A mióta poros kását
Evett, nálunk fele!”

„Inas vagyok, s ezért kijár
Mindennapi bérem,
Mégéldegélünk belőle
Én, s a feleségem!”

„ . . . Hol vagy anyjuk? jöszte csak be,
Érkezett vendégem
Ölj hát esibét, kappant, pulykát
És bor elég legyen!”

„Hahó? . . . izé hát János ecsém,
Beh szép feleség e
E mellett ám vigan folyhat
Ez az úri élte.

„No lám!” . . . Fogja e esutorát,
Ugy hiszem van benne,
A pinzébe majd leugrom
Ha elég nem lenne!”

Nem mondatta kétszer a szót,
Fogta a csutorát,
Aztán jót húzott belőle.
— Kitekervén nyakát.

„Éljen urunk és királyunk,
Hős Hunyadi Mátyás!
— Szólt az öreg „szálljon reá
— Mint eső, — az áldás! . . .”

„ . . . Iszen iszen áldja az ég . . .
De ne' olyan nagyon!
Mert tele van büszkeséggel
És kegyetlen nagyon! . . .”

„ . . . Mit? . . . mit mondál te káromló?
 . . . Isten jónap! megyek;
Künn fogok az utcán hálni
Mintsem legyek veled!”

„A ki ennyire becsüli
Uram és királyom . . .
Bizony kár volt kását adni
Ennek kis leányom! . . .“

„Ne haragudjál jó öreg
Csak tréfa az egész! . . .
„Hm! hát tréfa? de tréfának
Mondhatom hogy merész!“

„No, no jó! . . . hát nem haragszom . . .
Egye meg a kutya,
Köszönhedd, hogy ki nem repült
Kezemből e kupa! . . .“

. . . „Még ma innen el nem mennek
Jöjjön öreg velcm;
Megmutatom kegyelmednek
Milyen a trón-terem?
Igy szól János. Megindultak
Egy más szoba felé,
S a bámuló öreg magát
A trón előtt lelé.
János inas méltósággal
Bele is ült abba;
„Majd letakarodol onnan
Beste ördög szabta!“
„Elláttam rég, hogy bolond vagy
Én Istenem . . . végem; . . .
Pedig eztet láthattam vón
Hogy ily dolgot tézzen!“
Igy jajongott az öreg pór
S menekülni kíván,
De egy rakás úri-nép jött
Rája ajtót nyitván.
„Megkövetem . . . oh uraim
Nem jöttem magamtól . . .
Minden bajnak okozója
Itt, ez az — inas úr!“
„Megkövetem böcsülettel
Érdemes személyét! . . .
. . . Most az egyszer e bolonnak
Életit kéméljék! . . .“
Az urak csak mosolyogtak.
János a ruháját

.
.
.
.

Majd nagyokat pislákolgat
A kialvó méceses,
„Vigyed e kis leánykát hé
És fektesd le édes!“

„No nyugodjál te is öreg
Hallom kakas szavát;
„Szép álmokat te kis leány!
Szerencsés jój-szakát!“

III.

Leveté, és egy fő urnak
Legottan adja át.
S alatta egy másik látszik,
És az egész úgy áll!
Tegnap este János inas
És ma—Mátyás király!
Fel is teszik a koronát
— Két fő úr, — fejére.
„Kegyelem Mátyás, . . . királyom...
Isten szent nevére!“ . . .
„Lépjél elő hívünk Berzen,
Beszédünk van véled!
— Már hogy miről? azt jól tudom
Egy esepet sem véled!“
A király kíséretében
Ott van a vén Berzen
S a király parancs-szavára
Egy kissé megrezzen!“
De azért büszkén és göggel
Mátyás előtt terem.
— Fényes kardok csörgésétől
Viszhangzik a terem.
„Hejh ha látnál most (!) feleség,
Most kéne itt lenned,
Örömeben hogy dobogna
Az a piczi kebled!“
Mátyás király koronával
A fején, leüle,
Fényes, vitéz ország nagyok
Állnak kört körülé!

(Vége köv.)

A hű apród.

Történeti elbeszélés. (Folyt.)

Most már nyugodtabban várta az indulhatás idejét, bár szánta jó úrnőjét, kinek napjai oly búsan, oly örömtelen folynak, sőt kit férje miatti aggálya kétségbe ejt. Csakhamar azonban azon hír kerengett, hogy a két herczeg kibékül. Mily szép remények!

Mint örült a jó apród!

Egy este a herczeg a saint Antoine városrészbe ment látogatásra a Montaigu palotába.

Jakab kíséretében vala néhány apród társával. Lovaikról leszállva a herczeg tudatá vélők, hogy nincs reájok szüksége, s el mehetnek mulatni.

Egy közeli koresmába mentek tehát, mely a „Mária képhez“ volt czimezve.

Alig települtek egy asztal körül, bort s kockát kérve, midőn egy férfi be jött, s a másik asztalnál foglalt helyet, hová csakhamar még vagy négy, öt társa követte, mindanyi a burgundi herczeg színeit viselve. Szomjukat kissé csillapítva, Jakabot, és társait kezdék szemle alá venni.

— Istenemre, — szólalt fel egy közülök, — azt hiszem amott a sarokban orleansi szajkók fészkeltek be.

He koresmáros, hozz csak egy viasz gyertyát, hogy jobban láthassuk a szép csoportot.

E szemtelen kihívást a burgundiak hangos nevetése követte, de az orleansi apródok nem engedék magokat zavarni játéukban. Talán nem is figyeltek a burgundiak beszédére, vagy megvetették durva sértéseiket.

— Kockát ide, — szolt az előbb szóló burgundi ingerülten az orleansiak nyugodtsága miatt.

— Nem szolgálhatok uram, — válaszolt a koresmáros, — ezen nemes uraknak adtam.

— Mindig az orleansiak, ezen uracsok végett nincs számunkra multság.

— Valóban szép dolog volna, ha a burgundiak az orleansiak végett nélkülözni volnának kénytelenek, — jegyzé meg egy másik.

— Cortensey, követeld a kockákat!

— Legyen, — válaszolt Courtensey. — He, szép uracskaím, nem lennének oly szivesek a kockát átadni, miután mi akarunk játszani?

— Mihelyt mi abban hagytuk — válaszolt Jakab nyugodtan.

— A mi reményem nem sokára megtörténik, másként kénytelen leszek el venni önöktől.

E szavakkal fel állott, s az apródok asztalához közelede, kik szintén felálltak, s meg ragadák török markolatát; mely mozdulatot a burgundiak azonnal utánoztak.

— Ki törével játszik, könnyen megsérti magát, vigyázzanak önök uraim, — szólt Jakab, Courtenseyhez közeledve, fenyegető tekintetet lövelve reá.

Egy férfi közéjük lépve, elválasztá őket.

— Épen jókor érkezik ön d'Oxquetanville lovag; mert burgundi aczéomat épen ez orleansi apródocska oldalával akartam érintkezésbe hozni, — mondá Countensey a közbe lépőnek.

— Mi bajotok együtt? kérdé az érkezett.

— Épen csak jelmondatainkat cseréltük ki uram, miután „ön óhajtja,“ „mi pedig bírjuk“ — válaszolt Jakab egykedvűleg.

Ez szójáték volt; mert az Orleans jel mondata — „Je l'envie“ (én óhajtom) a Burgundié pedig „Je le tiens“ (én birom) vala.

Courtensey válaszolni akart, de d'O ville akadályozá.

— Pedig mondá Courtensey, — hamar el hallgattatnám e fecske fiukat.

D'O ville meglátszott, hogy nem akar vitát kezdeni az ellenféllel, s mert társai is nyugodtan viselték magokat, nem sokára Jakab távozni készült övéivel; gondolva, hogy hercegeinek más szüksége is lehet rájuk.

Az apródok már kijöttek az ivóból, Jakab utóra maradt. Az ajtóhoz érve, köpenybe burkolt férfival találkozék; kinek kalap karamja is le vala hajtva, s így arca majdnem egészen fedve. Jakab meglepetten tekintte rá; mert a burgundi herceget vélte benne felismerni.

Menet közben Jakab a felett gondolkozott, mi vezethette a herceget e csapszékbe, még pedig éj idején, s főleg miért keres fel oly társaságot, minő épen a csapszékben vala?

Mind ez nagyon nyugtalanítá, főleg ha eszébe jutottak Courtensey szavai: „könnyen megeshetik, hogy e fecske fiúk nem sokára megszűnnek ily merészen csiripelni.“

Összeesküvés volna ez ura, az orleansi herceg ellen? Nem volt tisztában magával, hogy tulajdonkép mit gondoljon az egész esetről.

A palotába érve, a hercegnőtől megbizás várt reá, Berry hercegnek egy iratot személyesen kézbesíteni.

Elhatározá tehát, ez alkalommal a hercegnek el mondani a csapszéki kalandot, mi másnap meg is történt.

— Bohó. — szólt a herceg, — Lajos öcsém iránti ragaszkodásod megzavarja agyadat. Soha sem volt kevesebb ok a nyugtalanságra, mint jelenleg. A két herceg közt most a viszony a leg-

jobb, s a nyilvános kibékülésre már nap is határozott, még pedig igen közeli.

— Adja az ég, hercegem; de mit akarhatott e burgundi a csapszékben?

— Talán nem jól láttál fiam, mondom ragaszkodásod túlságosan agályossá tesz.

Jakab csak félig megnyugtatta távozott.

Két nap múlva megtörtént a kibékülés nyilvánosan, az egyházban, hol testvéri szeretetet, hűséget esküvének egymásnak, s jellemző zászloikat is meg semmiték.

Soha kibékülés őszintébbnek nem tűnt fel, mint ez, a két rokon herceg között.

IV.

A sírig hű.

November 23-án orleansi Lajos magához hivatá az apródot, de Méré Jakabot.

— Fiam irántam, s nőm iránt tanusított hűséged jutalmat érdemel, s e jutalomban részesíteni akarlak.

— Engem jutalmazni fenség? kérde Jakab öröm meglepetéssel.

— Igen, egy küldetéssel bizlak meg, s ha vissza tértél, lovaggá ütlek.

— Lovaggá? — szólt Jakab örvendve, vágyai teljesültén. Csatában, harcban részt vehetek, oh parancsoljon fenség, mit tegyek?

— Nőmhez küldelek üzenettel.

— Ezt tennem lehetlen, — válaszolt Jakab le sújtva.

— Tudom Jakab, hogy fogadalmat tevél, csak vélem térni vissza Bloisba; de a különbség sem nagy, és ha parancsomat teljesítéd, nem szeged meg esküdet, mert az eredmény ugyan egy leend.

A helyett ugyan is, hogy engem vinnél kedves Valentinemhez, őt hozod hozzám.

— Úrnőmet, a hercegnőt Párisba?

— Igen Jakab. Burgundi öcsém meghívá magát hozzám lakomára az orleansi palotába, s így láthatod, hogy nőm megérkezése szükséges; mert akarom, hogy ő legyen az ünnepély királynője. Menj tehát fiam, s értesítsd a hercegnőt, és kísérd hozzám őt, és gyermekeimet.

A bűvös kulcs.

Rege. (Folyt.)

— Nem csodálatos-e hogy ez ifjú forrásra akart ott, hol más csak néma köveket talál? Neked sikerült az, mi még eddig senki-nek. Szavaid felnyiták szívemet és neked elmondom titkomat. Halld tehát. Miként látod én tündér vagyok; nevem Isolda. — Kezdé elbeszélését és hangja hol a patak csörgése, hol a fülemüle dallához hasonlított.

— E kulcs által a föld minden vize, hatalmam alatt áll, mert ha ezt a földben háromszor megfordítom, legyen az bár a lepkopárabb sziklán, ott azonnal víz fakad; ha pedig be mártom bár mily nagy vízbe is, az onnan gyorsan elapad.

Mélyen lent a hullámok közt van palotám, falai üvegből és korállból vannak, teteje pedig drága kő. Ajtóimat czápák őrzik, és a esellék lovaim, melyek villám gyorsasággal visznek a tengereken keresztül. De ott lent minden félhomályban van, lesüt ugyan a nap, de a vizeken keresztül csak úgy látszik mint a könnyben úszó szemek. Így tehát ha nagyobb világosság után vágyódom, akkor lámpahordozóimat hívatom, ezek kis halak világító fésüvel fejeiken. Világítanak ezek, de nem olyan mégsem világosságuk, mint a nap-é.

A mélység csodái meglepők, de a magasság csodái elragadóak; ez a különbség. Ezért szeretem a sziklákat feltörni és feljönni, de nem mindenhol lehet maradnom, mert a szelet és a meleg déli napot kerülnöm kell, miután ezek megsemmisíthetik szépségemet, árnyékká tehetnek. Csak e völgyben lakhatom mindig, mert itt nem mozgatja a szél a fák leveleit s nem hatol be a déli meleg nap. — Naponként felnyittem e sziklát és feljövők meglátogatni e kis paradicsomot. Az állatokat szeretet által magamhoz szoktattam; a virágok egész éven át virulnak, a fák örökké telvék gyümölcsökkel. A tél elhalad kis királyságom előtt; itt mindig tavasz van. — Kis birodalmam láthatlan az emberek előtt, de állataim szabadon járnak ki s be. Naponként csak néhány perczig süt be a nap e két fenyű közt és ekkor a vízbe kell rejteni arcomat nehogy felemésztessen. Te ép e pillanatban jöttél ide. — Ha valami rossz ember találna ide jönni és e kulcsot hatalmába ejteni ama liliomot pedig kiszakitná úgy elvagyok veszve; mert e kulcs nélkül nem mehetek vissza palotámba és ama fehér liliom nélkül nem élhetek. — Ha ellenségemet ideje korán észre veszem akkor felhőbe burkolhatom őt. — Lásd nekem is van gondom mind a mellett hogy oly boldog vagyok.

Te úgy is elhagytad a világot, segíts tehát engem megvédeni; őrizd e völgy bejáratát és ha veszélyt látsz igyekezzél azt elhárítani.

Néha az erdőbe is el kellend menned állataim után nézni. Ilyenkor majd egy kék virágocskát adok neked, tedd azt szivedre és vissza fogsz találni hozzám. A beteg és sebzett állatokat e forráshoz hozod, ennek vize minden fájdalmat meggyógyít.

Több időben megoszthatod örömeimet, melyek oly nagyok, hogy alig képzelheted.

Leonhard félkábultan hallgatta őt végig; ezután megragadta a tündér kezét és szólt: — Neked adom szeméimet örül, lábaimat futáruul, kezeimet szolgálukul, szivemet áldozatul.

És kunyhót épített magának a fenyők közé a völgy bejáratához. Szolgálatá könnyű és örömmel tele volt. Soha nem volt ily boldog életében, nem vágyódott ki e völgyből úgy érezte mintha öröktől fogva itt lett volna, nem gondolt többé senkire sem. De a szerencse és boldogság soha sem lehet teljes, mellette lappang a szerencsétlenség.

(Folyt. köv.)

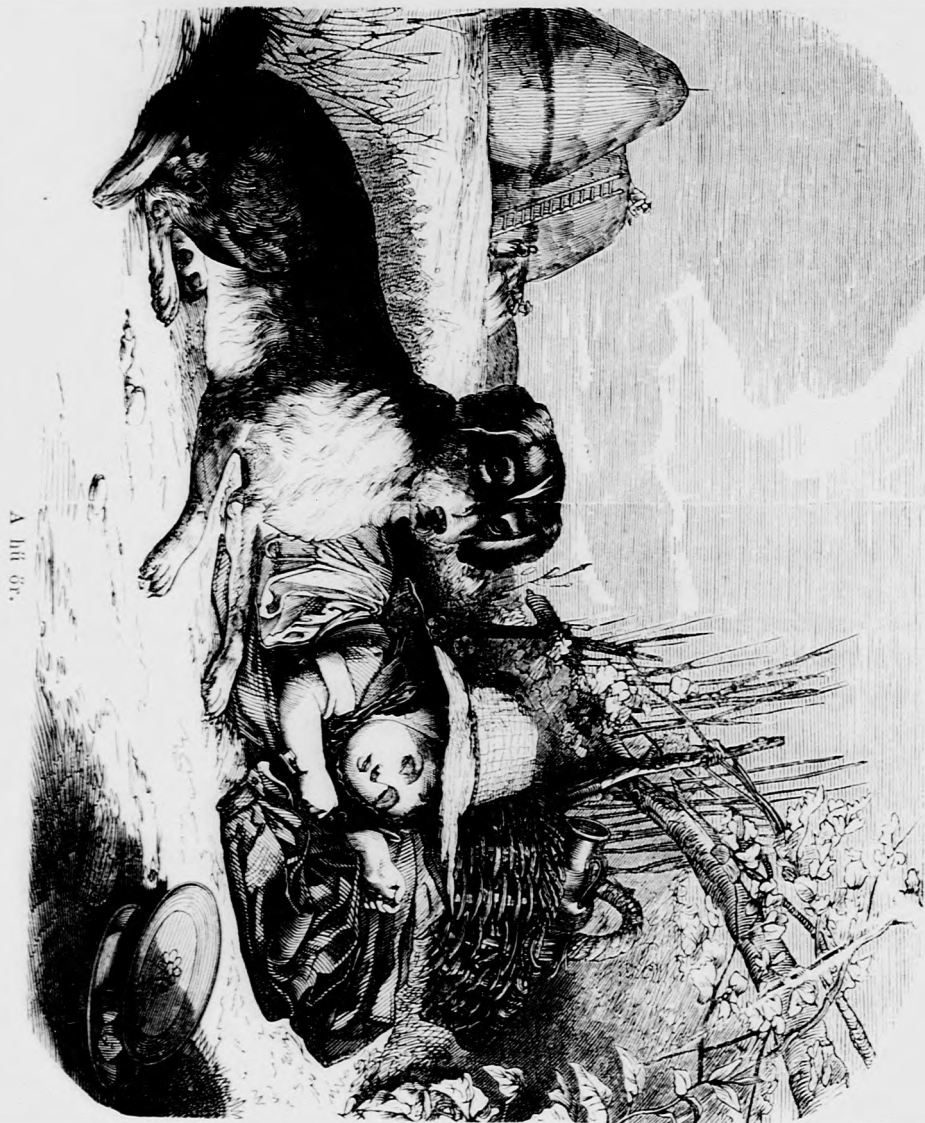
Természetrajzi képek.

V.

Az e b.

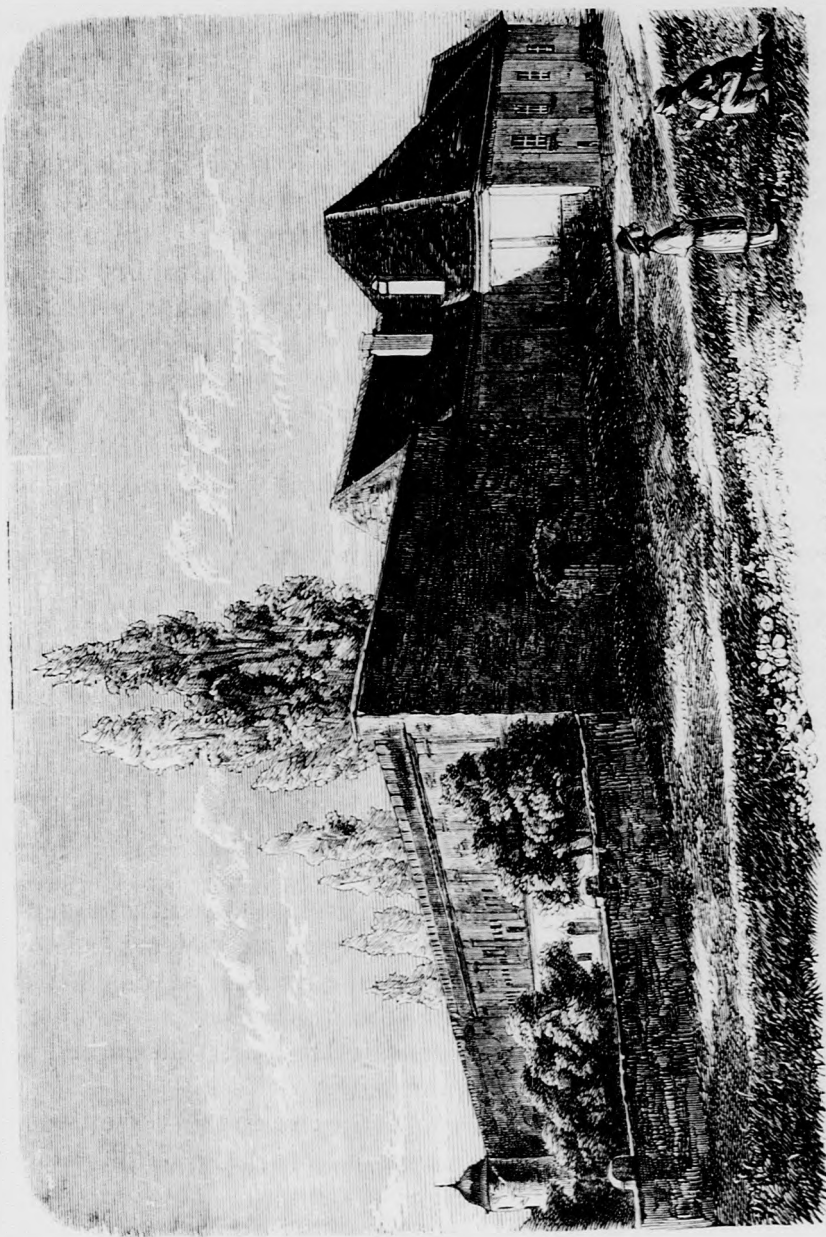
Ugyan ki lenne önök között kis olvasóim, kinek ne lett volna valami kedvencz tárgya melylyel foglalkozott? Ugy hiszem ilyen nincs senki, mert hiszen a gyermeki éveknél szintén voltak tárgyai melyek a kis embert elfoglalták, szórakoztaták, s örömet szereztek; egyik talán mindig a lepe után futosott, a másik a cziczussal játszadozott, a harmadik talán babázott, vagy épen a vén házörzövel pajtáskodott; az ilyen élményekre még felnőtt korunkban is olyan szívesen gondolunk, el mosolyogunk ama bohóságokon s talán visszaohajtjuk e kort s hiszem hogy a kedves Ilonka k. a. maga is, — noha titokban — de mégis lehetlen hogy rá ne gondoljon a hűségese Filkóra. Igazán ez az állat az, mely nagy szerepet játszik a gyermeki korszakban, legalább az enyimben igen. Beh derék dolog is volt! kantárt tettem a vén Tiszánk fejire, fazabolát szájába, gyeplüt jó erős madzagból s kész volt a paripa csak lovagolni kellett, lovagolgattam is ám, a kapuhoz meg vissza, s ő ezt minden zugolódás nélkül megtette minden nap; egy szemhunyoritásom parancs volt előtte, s okos szemeivel reám nézett hogy kitalálja nem szeszélyes), — ha Tiszát megvertem igen szomorú lett, de azért hiába üttem magamtól, ő tiszteletteljes távolságban mindig követett, addig hizelgett hogy megbocsátottam neki, s nem tudtam volna reá komolyan megharagudni.

Emlékszem, hogy az eltörött fazekak füleit szépenös szeszedtem pórásra kötöttem, ezek voltak előttem a tehének, ezeket kellett huzni maga után Tiszának, huzta is hűségesen, ha látta hogy jól mulatom magamat ő is örült, de kedveztem is ám neki, a vajjas kenyeret mindig megosztottam vele.

Rendesen tudta már az időt mikor iskolából kell haza jönnöm, elibem jött, szalutált mintegy baka. — két lábra állva szemével szinte nevetve, olyan nehezen váltam meg tőle, mikor felsőbb iskolába kellett mennem; jött, futott egy darabig a kocsi után melyen ültem majd hogy nem könnyeztem, de anyám azt mondta

hogy az ilyen kis diákoknak könyv való és nem Tisza. Anyám utasítása szerint intettem neki keservesen hogy maradjon ide haza, — de, — legyen megbocsátva nekem ezt a kis impertinencia — titokban a másik kezemmel buzdítottam hogy: ne csak jöjj Tisza.

Pécsvárad Vak Béla neveltetési helye.

Sohajtottam hogy utámnunk sompolyodnék. Beértünk P . . . kra, s im méltó, esodálkozásunkra a Tisza jött elibünk a városból, még pedig rendkívül örvendezve, — mikor leszállottunk a kocsiról elbujt,

kész volt nem mutatni magát azon napon, s nem volt az a földi „potentát“ aki tölem haza tudta volna esalni . . .

En az ember után — szellemeit, tulajdonait tekintve, a kutyát becsülöm legtöbbre, mely gazdájához halálíg ragaszkodik im e példára:

Egy öreg vak koldusnak volt egy fekete kutyája, mely vezette házról házra, szájába fogta a koldus fővegét, s tartotta hogy vesenek bele valami alamizsnát, s bár, — mily ízes lett legyen a falat, ő azt a világért meg nem ízlelte volna. Egy délután—mondja egy term. tudós kitől ez adatot veszem — utam a sirok közé vezetett, melybe odaérkezésemkor bocsáták le a hallottat, semmi kiséret, csak egy nagy kolonczos eb, szomorun, mikor látja hogy a földet kaparják utánna, bele akart ugrani erőnek erejével, ez a koldus ebe volt; a sírásó (azt mondják hogy ezeknek igen elfásult szívök van) üttötte s verte a kutyát hogy menjen el, de az csak nem tágított, ez utazó magával akarta vinni, de nem ment, búsan vonított. Véletlenül harmad nap mulva ugyan ezen temetőben andalgott, s a mit látott az megdöbbenetette meghatotta, az eb ott feküdt gazdája sírján — élettelenül*). A természet barátja önkénytelenül az emberekre gondolt, kik annyira nem szeretik egymást.

Számtalan adatot tudnék felhozni, de a térrel gazdálkodni kell, azt mondja a szerkesztő.

Nem lesz fölösleges megemlitenem az eb fajait, a kopó szelindek, agár, vizsla stb. A kopó, vizsla, agár, fő szereplő a vadászatnál. A legkisebb eb a bologniai, mely az ember zsebében bátran elfér. A szelindeket a mézszáros használja, mert az a tehén fülibe ragad, a juhászkutya a nyáját őrzi. Grönlandban számba fogják mint a lovakat. Egy eb élél 20—25 évig is. Egy jó kutya megbeesülhetlen a háznál, a tolvajt de általában semmi idegent be nem bocsát, ugatja és harapja.

A sz. Bernhárd hegyén lévő kolostorban vannak szintén ebek, ezek felássák az eltévedt s talán megfagyni akaró embereket, hátukra ültetik, s megindulnak vele a kolostor felé, itt meghuzzák a csengetyűt, s leteszik terhüket. Ezek az emberiségnek sok hasznótettek már eddigelé. Barri nevű neufundlandiai eb 93 embert mentett meg, kitömve van a dresdai muzeumban.**)

De egy betegség tönkre teszi őket, ez az ebdűh-veszettség, történik pedig ez a forró ételtől, vagy a rosz tápláléktól. Előjelei: bágyadság, fej és fark eleresztés, nem ugatás, veres szem, végül a tajtékozás; megmarja a többi állatokat sőt az embert is, — s ezt szintén előfogja az ebdűh, ha nem orvosolják . . .

*) „Europa“ Chronik der gebildeten Welt. Erster Band. Lieferung X. 1835.

**) „Minerva“ R E 1835 IX. k. 227.

Szegény állatot még halála után is verik mert hisz tudják, hogy a dobot az ő bőréből készítik — továbbá csizmát is, régebb időben ív lapokat is készítettek belőle.

Van egy mulatságos kártya játék is, én „kutyó“ néven ismerem, mikor épen e sorokat írom javában „kutyó“zik két kis növénydékem, — s daczára hogy nem játszom, azt mondják, hogy én leszek a „kutyó.“ Lám, lám kis hamisak!...

... És most bevégzem fecsegésemet azon kijelentéssel, hogy a ki ezikkeimet figyelemmel végig olvasta, s belőle tanult is valamit az esőkolni való kis olvasó ám!

KIS ENDRE.

Pécsvárad.

Képpel.

Alig hiszem, hogy van közöttünk valaki, ki ne ismerné a szerencsétlen Vak Béla történetét s élénk részvétet nem tanusított iránta. Kálmán király, az a böles, nemesszívü, mély tudományu férfi, kinek szelleme, felvilágosodottsága, korát meghaladta, ily embert mily erőszak vihetett oly kegyetlen tetre, az megfoghatatlan. Igen hatalmasnak, erősnek kellett ama befolyásnak lenni, ha egy olyan észet legyőzhetett. Azt mondják Álmosé a bűn, mert folytonos nyugtalanzkodása, ármánykodása színig tölték a pohárt. Ha Kálmán őt büntette is, miért nem kimélte az ártatlan kis gyermeket? Hogy e fényes név e szenyfoltját kissé kevesbitsük, higyük inkább, miszerint félreértés volt a dologban. De megtörtént!

Miután megtörtént, Álmos herceg hívei, azt gondolák, Kálmán boszúja még továbbra is ki fog terjedni, így tehát jónak vélték a szegény gyermeket elrejtteni.

A pécsvárad zárdába hozták tehát s itt e falak között, melyet képünk mutat, nevededett, míg nem II. István király, Kálmán fia s utóda hollétét felfedezé s hogy atyja hibáját némileg jóvá tegye, még életében utodjául jelölé ki.

Pécsvárad Baranya megyében van s még most is ép állapotban látható a várszerű zárda, mely az ifjú hercegnek, gyermekkori lakhelyeül szolgált. Csendben, nyugalomban tölté itt napjait s talán jobban megfelelt szelid lelkületének ez életmód, mint például az oly jelenetek, mint az aradi országggyűlés.

Visszapillantások a múltba.

1800 márt. 14-én lépett Chiamonti kardinál VII. Pius névvel a pápai székre. Ő volt az, kit I. Napoleon fogságba ejtett, és több ideig fogva tartott.

1415 évben márczius 20-án XXIII. János ellenpápa titokban elhagyá Konstanczt, és Schaffhausenbe ment. 1410 a pisai zsinaton V. Sándor pápa utódául választák, azonban XII. Gergely és XIII. Benedek ellen-pápák sem akartak a pápai székről lemondani. Az egyházi béke helyreállítása végett Konstanczba hittak össze nagy zsinatot, melyre Zsigmond császár és magyar király csak azért hívá meg XXIII. Jánost, hogy lemondásra bírja, mi 1415 évben márczius 2-án megis történt. Lemondása után személyes biztonságáért remegett, mivége Frigyes, a tiroli herceget megkérte, eszközölné menekülését a városból; mely okból Frigyes nagyszerű harezjátékot rendezett márczius 20-án. Ezen zajos mulatságot használta fel XXIII. János menekülésére Schaffhausenbe. Azonban csakhamar elfogták, és szoros őrizet alatt tarták, míg nem V. Márton pápa tuskuli bibornokká nevezte, visszaadva szabadságát.

1804 évben márcz. 21-én lövette agyon I. Napoleon a vincennesi erődárkában, fáklya világánál Enghien herceget. A herceg a Condék utolsó sarja volt, s 1772-ben Chantillyben született. A forradalom kezdetén menekült Franciaországból s az emigratio seregénél szolgált, s midőn elfogták Vincennesben hadi törvényszék elé állították, s önvédelemre időt sem adva neki, halálra ítélték.

1757 évben márczius 28-án végezték ki a Grèveterén kinos halállal Damienst, ki XV. Lajos ellen gyilkos merényletet kísérelt meg, kilesve azon időt, midőn a király Trianonba menendő, kocsira akart ülni. Damiens már gyermekkorában igen kegyetlenkedő vala, a miért rendszeren „le diable“ melléknévvel jelezték.

Honka szünórái.

„No lám! Honka már ismét járt valahol, de nyughatatlan egy teremtés! Mindig sétál. Természetesen nagyon jó ürügye van, mindjárt csak azt mondja, hogy erről vagy arról nem csevegett olvasóimnak, tehát okvetlenül el kell oda mennie mindent vizsgálat alá venni, elejétől végeig tudakozódnai; csodálatos! hogy tud ilyenkor hallgatni, az ember nem is hinné; tudja ő, miért teszi, majd kárpótolja ő magát s annál többet beszél szünórája alatt.“

Csak képzeljék, nekem mindig ilyesmit kell hallani. Mind-

ezek daczára én nem hagytam magamat akadályozni s egy társasággal elmentem a mult héten a „magyar nemzeti Muzeumba.“ A nemzeti Muzeum nemcsak Pestnek, de az egész hazának méltó büszkesége. Ama nagyszerű épület, mely most azt a tömérdek kincset magába zárja 1836—40 között épült országos alapból, miután az értékes ajándékok már oly mennyiségre szaporodtak, hogy rendbentartása és kellő gondviselése nagyobb helyiséget igényelt.

Ki volt alapítója ezen intézetnek?

E kérdésre két fényes név a válasz: gróf Széchenyi Ferencz, Istvánnak atyja és Grassalkovich herczeg. Ezek tették le alapkövét, az egyik becses iratokat, képeket, becses régiségeket, czímereket, pecséteket ajándékozott a nemzetnek azon czélból, hogy alapját vesse egy Muzeumnak, herczeg Grassalkovich pedig, miután a mindinkább szaporodó kincsgyűjtemény is oda vándorolt, sőt 1805-ben, a francia háború alkalmával Temesvárt és Nagyváradot is megjárta, egy nagy telket ajándékozott, mely a jelenlegivel kicseréltetvén; reá e nem annyira szép, mint czélszerű épület emeltetett.

A széles lépcsőzeten felmenvén először is a nagy termet pillantjuk meg, hol a főrendiek ülésezni szoktak. Szintén az első emeleten van a könyvtár, melyben nevezetes, Széchenyi, József nádor, gróf Illésházy István és Bacsányi János gazdag adománya.

Innen rendkívül érdekes osztályba jutottunk: ez a régiségtár azaz kincstár, mivel a régiségek nevezetesebb része a szó szoros értelmében kincsek. Látni itt köedényeket a kiásott Pompéjiből, mumiákat Egyiptomból, római kőfaragványokat, koporsókat, melyek mind hazai földben találtattak. Nehány butordarab a középkorból igen érdekessé válik volt birtokosa neve által. Arany, ezüst ékszerek a közép- s új korból, a legfigyelemreméltóbbak. Van vagy 200 serleg s több mint kétszáz gyűrű szebbnél szebb drágakövekkel. Nagy becsü ama királyi pálcza, melyet ő felsége a király nemrég ajándékozott. Az értékes fegyver készletek közt ott látjuk Hunyadi pánczélát, Mátyás király kardját, melyek fölött búsan leng Tomori érsek zászlója.

A második emeleten van elhelyezve a képtár. Legnagyobb részét Pyrker László egri érsek és József nádor ajándoka képezik. Jeles festők műveivel találkozunk benne.

A természeti-osztály állat-tarának közepén egy óriási elefánt csontváz áll. Bizony meg lehetne tőle rémülni, ha véletlenül tévednénk oda. Mondhatni, az állatoknak minden faja képviselve van, mintha élnének, csak hogy nem mozognak, kitömve állnak ott békében egymás közt olyanok, melyek életben üldözik egymást. Gyönyörűk a madárkák. E gyűjtemény folytonosan sza-

porodik s mint hallám Xantus János ismert természettudós most is ezért fáradozik a legismeretlenebb világrész, ismeretlen állatait felfedezendő.

A növénytárban gyönyörűk azon könyvek, melyek egy-egy fát képviselnek. A könyv táblája egy fahéja, ha kinyitjuk, benne van levele, virága, gyümölcse.

Az ásványtár nem kevésbé gazdag és érdekes mint a többi.

Most már rendszeren nyitva van bizonyos napokon egy-egy tár s a ki jól akarja eltölteni idejét, bizony nem bánja meg, ha el látogat a Muzeumba, hol nemcsak élvez, de tanul is. Isten ve lünk!

Különfélék.

Királyné ő felsége a színi képezdét látogató meg e hó 11-én. Szürke selyem ruhában volt, a haja vörös szalag díszszel, és kis fekete magyar kalap fején. Ő felsége báró Eötvös Józsefné és báró Nopcsa főudvarmester kíséretében jött. Alant a lépcsőnél fogadta gróf Festetics Leo, a bejáratnál pedig gróf Ráday Gedeon, báró Révay Simon, Radnótfáy, és Gyulai Pál. A kapualj kertté volt alakítva, a lépcsők kék és fehér szőnyegekkel bevonva, s virág füzérekkel díszítve. A termék szintén szőnyegekkel, függönyökkel, s virágokkal voltak ízletesen rendezve. Mindez Lehmann, a nemzeti színház díszítője műve volt.

A „színi képezde“ személyzete magyar viseletben fogadta a felséges asszonyt, s éljenekkel üdvözlék, s midőn ő felsége helyet foglalt, s aztán egy, Szigligeti által írt alkalmi jelenetet adtak elő, melynek szövege abból áll, hogy néhány csinosan öltözött kertész-leány kedves vendéget vár, kinek tiszteletére virág-bokrétát kötöttek. A kertész figyelmezteti őket, hogy a kedves vendég megérkezett, mire aztán a kertész leányok térdre bocsájtkozva, vánkosról nyujtják át ajándékukat a király-asszonynak. Azután Vörösmarty „Hymnusát“ énekelték el az ének-növendékek, Helvey Laura k. a. pedig báró Eötvös „Vár és kunyhó“ című költeményét szavalá. Végül Sherbovszky Augusztá k. a. énekelt egy magyar dalt.

A királynő kegyes szavakat intézett a bokrétát átnyujtó hölgyekhez, azután Gyulai Pállal, és Szigeti Józseffel beszélt a képezde viszonyairól.

Dembitz és Dollitzer arany művesek csinos óralánczot készítettek a terézvárosi választás emlékére, s Jókai Mórnak adták át tiszteletök jeléül, felkérve őt egyúttal, hogy hason készítményü lánczaikat „Jókai lánczok“ ezímen árulhassák.

Bergheer gép színházában még mindég tartatnak előadások, és pedig igen vonzó műsorozattal, úgy mint: Csodák csodája. Képzlet. Bűvészet. Természettan. Bűvész-malom, melyben a koros nők megifjodnak. Önmozdonyok, aztán egy érdekes öngyilkolási jelenet, a midőn valaki saját magának veszi fejét, és ismét helyre teszi. Záradékkül nem hiányoznak a mindenféle szellemi alakok sem.

A szép Margitszigeten mint mondják júliusban megnyitják a fürdőt. Ohajtjuk, hogy kellemesb közlekedési módról intézkedjék a fürdő igazgatóság, mint az eddigi lélekvesztők.

Az országos hadi-tanács elnöki pecsétje mint 1848 — 1849-ki ereklye, nemsokára a muzeumba fog jutni, hol bizonyosan sok nézője leend. E pecsétnyomó 1849-ben Lukács György, jelenleg Nagy-Várad polgármestere kezei közt maradt. Később egy bádóg szelenczében olaj közzé zárva elásták, s csak most emlékeztek rá vissza, s rejtekéből napfényre hozták.

A népszínházban a délutáni órákban koronként gyermek-előadásokat rendeznek. Az első e hó 11-én adatott elő, azonban a darabot nem jól választák; mert nem gyermekeknek való szerepekből állott. Különb az előadás igen jól folyt, s az apró működők sok tapsot nyertek.

Betűrejtvény. — *Policzer Ggulától.*

- 1 2 3 4 Koszorús költőnk születés helye.
 4 5 8 9 6 2 Legszebb város Amerikában.
 11 8 6 5 4 2 10 A római Isteneknek legfőbbje.
 8 6 2 5 9 7 Vára a legerősebb hazánkban.
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 A magyar nemzetnek legjelesebb történése.
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 Mátyás király születés helye.
 10 6 9 5 41 8 2 3 Magyarhon legnagyobb mezővárosa.
 9 8 4 2 1 3 A legnagyobb város egész világban.
 9 2 3 4 6 5 4 1 Athénai böles, ki börtönben megmérgezve mult ki.
 9 8 11 4 6 5 12 Hasznos rovarok egyike,
 És nekünk jó barátunk.
 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Hü életét áldozta hazájáért.
 Megfejtési határidő május 17-ike.

Sakkalány. — *Lóugrás szerint megfejtendő. Hentaller Mariskától.*

zu-	So-	a	Mély-	ra	re-	na	rály-
zár-	sé	Rá-	ha	Du-	nak	só-	a
mély	hog	ja:	nem	ge	sen-	ki-	ár-
lál-	el-	ges	por-	A-	züst	ja	por-
ja.	sírt	ta-	e-	ki	ró-	ja,	hun
ügy	ja,	só-	laz	ko-	rany-	ko-	tart-
á-	A-	té-	rej-	nak;	e-	nak,	S ügy
Alt-	ti,	sú-	rany.	lá-	el-	Azt	züst

Megfejtési határidő május 17-ike.

Betűrejtvény. — Mariskától.

- 4 5 Halak békák laknak ebben.
 1 5 Nem is étel, nem is ízlik ha nincs benne.
 3 2 4 5 Helység nemes Nyitra vármegyében.
 4 2 1 Emez pedig fekszik Pest megyében.
 5 3 4 5 Három értelmű szó; a mint vagy gyermeket, későbbi
 veszélytől óv,
 Vagy fa esemetének nemesebb életet kölesönöz.
 Vagy: tűz kár mellőzésében fáradoz.
 1 2 3 4 Izletes böjti eledel.
 Havasok közt a javát leled fel.
 4 5 3 2 1 Ezzel szinte böjtből élünk,
 S míg tart éhségtől nem félünk.
 1 2 1 Magasban lebegve méltósággal szálingol.
 3 2 3 Két bántalmaznak e hangon válaszol.
 4 5 4 Atyánkfia ő kelme,
 Csak már magyar érzelmű lenne.
 2 3 4 5 Nem lehet e nélkül bármily szegény hajléka.
 1 2 3 4 5 Szabadságunk egyik legfőbb biztosítéka.
 Megfejtési határidő május 17-ike.

Talányos kérdések. — Sz. M-től.

- „Mi a 22 fele?“
 „Mi a 8 fele?“
 „Mi a 12 fele?“
 „Melyik szó jelenti ugyanazt ha kezdőbetűjét
 f-re, t-re vagy m-re átváltoztatjuk.“
 Megfejtési határidő május 17:

A tizenegyedik számban megjelent számrejtvény értelme:

Honvéd-világ.

Ugyanott a képcalány: *Lánczos lobogós.*

Megfejtették: Szamosköi Hortenzia, Kalóczy Zoltán, Bogdánfy Teréz, Rosznáky Irma, Szmerekovszky Ilka, Reviczky Sarolta, Szécsényi Ottilia, Vitalis Gizella, Tóth Piroska, Bibél Gizella, Ungar Feri, Katona Emma és Blanka, Plavec Jenő, és Béla, Varju Kornelia, Jeney Mari, Vartus Mária és Julia, Mályusz Károly, Gida és György, Róth Ida, Nedeczky Emília, Petrovics Pepi, Hagara Mariska, Marsits Rozin, Mészáros Kornélia, Ujságh István, Steiner Fanni, Falvay Flóra, Brück Száli, de Rivó Ilona, Sebestyén Zsigmond és Arpád, Viczenty Sarolta és Zoltán, Szilvási Róza, Földvári Erzsike, Riedl Szidonia, Such Mari, Policzer Gyula.

A kis posta. Gr. Sz. M. Bécs. Az előfizetési idő június végeig tart, a küldeményt köszönjük
Bécsi Jakab urnak. Használni fogjuk.
Pap Kálmán urnak. Jönni fog
Az öreg falúba. Használható várjuk az ígértet is.
Domine Magister. Nem rossz, de lapunk irányával nem egyező, kérjük a másikat, és, ha alkalmas leendő, azonnal közölni fogjuk, mert éppen szükség van rá.

Általában kérjük munkatársainkat egy-egy szin d a r a b írására, legyen az bár vigjáték vagy dráma.